

STABEN
Utredning
Åsa Sars
Telefon 010-224 93 87
asa.sars@lansstyrelsen.se

Bilaga: Uppdrag till statliga myndigheter att bidra med underlag till Sveriges genomförande av Agenda 2030

Länsstyrelsens i Västmanlands läns svar i tabellform

Mål och delmål	Stor inverkan nationellt ja/nej	Verksamhet inom myndigheten som avses samt om den bedöms som tillräcklig? (ja/nej)	Stor inverkan internationellt? (ja/nej)	Verksamhet inom myndigheten som avses samt om den bedöms som tillräcklig? (Internationellt) (ja/nej)	Kommentarer
1.2	Ja	Nej	Nej	Nej	Ja, utifrån regeringsuppdragets utformning och det ansvar som ligger på Länsstyrelsen.
1.b	Ja	Nej	Nej	Ja	
2.3	Ja	Nej	Nej	Ja	Då jordbruksproduktionen ständigt minskar görs inte tillräckligt. Det skulle behövas regionala livsmedelsstrategier som långsiktigt jobbade med frågan "hållbar matproduktion". Insatserna kopplat till fiske är inte tillräckliga eftersom en privatisering av fiskresursen succesivt införs, vilket kan leda till storskaligare fiske som enbart har ett företagsekonomiskt fokus.

2.4	Ja	Ja	Ja	Ja	<p>Flera av Länsstyrelsens uppdrag berör jordbrukssektorn och delmålet, framför allt lantbruk/landsbygd, naturvård, vattenförvaltning, miljöskydd, miljömål, energi/klimat och klimatanpassning. Länsstyrelsens inverkan på ett miljömässigt hållbart jordbruk är främst nationell, men ett mer hållbart svenskt jordbruk kan också inverka positivt på miljö och hälsa i andra länder. Länsstyrelsen bedöms kunna göra mer för ett hållbart jordbruk och även för en mer hållbar livsmedelsproduktion. Minskade projektmedel i landsbygdsprogrammet har dock på sista tiden minskat möjligheten att ta olika initiativ. Länsstyrelsens arbete för hållbar konsumtion, som kommit igång under senare år, föranlett av generationsmålet nya formulering 2010, ger också möjligheter att ta upp livsmedelsfrågan, t.ex. matsvinn och köttkonsumtion.</p> <p>Det saknas ingripandegrund för ianspråktagande av värdefull jordbruksmark.</p>
2.5	Ja	Ja	Ja	Ja	<p>Länsstyrelsen förmedlar inom landsbygdsprogrammet ersättningar i syfte att bevara genetisk variation</p>

					hos odlade växter och tamdjur (lantraser). I naturvårdsarbetet arbetar Länsstyrelsen för biologisk mångfald på olika sätt.
2.a	Ja	Ja	Ja	Ja	För att lyckas krävs förtydliganden av och efterfrågan på innovation, forskning etc. Ett sätt att lyckas är att etablera arbetsätt inom fonsamordningen på nationell nivå. Internationellt finns fonder inom EU som bjuder till samarbeten över gränserna.
3.4	Ja	Nej	Nej	Nej	
3.5	Ja	Ja	Nej	Nej	
3.6	Ja	Ja	Nej	Nej	
3.9	Ja	Ja	Nej	Nej	<p>Detta delmål är en viktig del av Länsstyrelsens miljöskyddsarbete, med prövning, tillsyn och tillsynsvägledning. Även i Länsstyrelsens uppgifter rörande samhällsplanering och grundvattenskydd är miljöhälsoaspekter viktiga. Flera av de miljömål som Länsstyrelsen ska verka för tar upp kemikalier och föroreningar och i miljöövervakningen följer Länsstyrelsen hur vissa av dessa ämnen påverkar miljön. Mycket arbete sker, men potential finns för mer insatser. Detta förutsätter en förstärkning via ramanslaget.</p> <p>Inom miljömålsarbetet har flera länsstyrelser börjat arbeta med giffri vardag, Keml:s uppdrag.</p>

					Inverkan internationellt av Länsstyrelsens arbete är liten, då vi är en regional myndighet. Ett område där Länsstyrelsen dock kan påverka är genom upphandling och i förmedling av kunskap regionalt och lokalt om hållbar upphandling, där kemikalier i importerade produkter nu uppmärksammas mer.
3.d	Ja	Ja	Nej	Nej	
4.0	Nej	Nej	Nej	Nej	Utbildning och kunskap är viktigt för att nå miljömålen och hållbarhetsmålen. Länsstyrelsen har inget ansvar för utbildning, men kan genom några av sina uppdrag verka för att hållbarhetsfrågorna kommer in mer i utbildningsväsendet regionalt och lokalt. Delmålet 4.7 tar upp utbildning och hållbar utveckling, se vidare kommentaren om delmålet.
4.4	Ja	Nej	Nej	Ja	
4.7	Nej	Nej	Nej	Ej aktuellt	Flera länsstyrelser arbetar inom miljömåls- samt energi/klimatuppdragen för miljömål och hållbar utveckling inom utbildningsväsendet, genom folkbildningsorganisationer etc. I Västmanlands län finns ett regionalt Agenda 21-förbund där Länsstyrelsen i Västmanlands län är medlem.

					(http://www.fa21.se/) Förbundet har under många år drivit utbildningsprojekt inom skolan om hållbar utveckling.
5.1	Ja	Nej	Ja	Nej	Det finns stora behov av att utveckla arbetet mot diskriminering på såväl regional som lokal nivå.
5.2	Ja	Nej	Nej	Nej	Länsstyrelsen har i uppdrag att stödja samverkan och samordning regionalt för att motverka våld mot kvinnor, inklusive människohandel och ser att det likväl som kunskap hos de organisationer som möter utsatta, är nyckelfaktorer för att avskaffa våldet. Arbetet behöver dock utvecklas att omfatta fler myndigheter och organisationer.
5.3	Ja	Nej	Ja	Nej	Länsstyrelsen genomför insatser för att motverka barn- och tvångsäktenskap samt kvinnlig könsstympning, men ser att arbetet behöver öka i omfattning och utvecklas.
5.c	Ja	Ja	Nej	Nej	
6.0	Ja	Ja	Nej	Nej	Mål 6 berör Länsstyrelsens miljöarbete i hög grad och avser samma frågor som miljö kvalitetsmålen för vatten. Länsstyrelsens roll är myndighetsutövning och olika främjande insatser. Kommunerna är verksamhetsutövare för VA. Vattenförvaltningen är ett stort uppdrag där mycket arbete sker. Arbetet har stor inverkan nationellt, men insatserna kan också

					inverka på andra länders miljö. Förbättringar och utveckling av arbetet sker kontinuerligt.
6.1	Ja	Ja	Nej	Nej	Länsstyrelsens verksamhet avser arbete med vattenförvaltning, miljöskydd (tillsyn av vattenverksamheter enligt Miljöbalken, arbete med vattenskyddsområden) samt samhällsplanerings- och miljömålsinsatser för miljökvalitetsmålet Grundvatten av god kvalitet. Arbetet kan också ingå i internationellt samarbete som Länsstyrelsen är engagerad i och kan därigenom påverka internationellt.
6.3	Ja	Ja	Nej	Nej	Länsstyrelsens verksamhet avser arbete med vattenförvaltning, miljöskydd (förorenade områden, tillsyn och tillstånd enligt Miljöbalken, särskilt tillsynsvägledning enskilda avlopp) och andra åtgärder inom miljömålsarbetet för framför allt Giftfri miljö, t.ex. utbildning inom upphandling med kemikaliekrav samt kunskapsinsamling genom regional miljöövervakning. Målet kommer även in i samhällsplaneringen samt kan också ingå i internationellt samarbete som Länsstyrelsen är engagerad i och kan därigenom påverka

					internationellt.
6.4	Ja	Ja	Nej	Nej	Länsstyrelsens verksamhet avser vattenförvaltning (framtagande av regionala vattenförsörjningsplaner), miljöskydd, miljömål, samhällsplanering. Målet kan också ingå i internationellt samarbete som Länsstyrelsen är engagerad i och kan därigenom påverka internationellt.
6.5	Ja	Ja	Nej	Nej	Länsstyrelsens verksamhet avser arbete med vattenförvaltning och även samhällsplanering.
6.6	Ja	Ja	Nej	Nej	Länsstyrelsens insatser avser arbete med vattenskyddsområden, vattenförvaltning, att beakta dessa frågor i samhällsplaneringen och naturvården (skydd av områden, restaurering). Länsstyrelsens tilldelade resurser är dock små i förhållande till de insatser som skulle kunna utföras.
6.b	Ja	Ja	Nej	Nej	Länsstyrelsens insatser avser arbete med vattenförvaltning och inom detta arbete med lokala vattenråd.
7.0	Ja	Ja	Nej	Nej	Länsstyrelserna har samordningsansvar för regionalt energi- och klimatarbete. Länsstyrelsen kan bidra till samtliga delmål under mål 7 genom

					<p>detta och andra uppdrag. Länsstyrelsen bidrar också genom internationella samarbeten. Påpekas bör dock att det är andra än Länsstyrelsen som i allmänhet genomför åtgärderna och är verksamhetsutövare, framför allt företag och kommuner.</p>
7.1	Ja	Ja	Nej	Nej	<p>Länsstyrelsernas energi- och klimatuppdrag innebär att Länsstyrelsen med ett långsiktigt perspektiv ska främja, samordna och leda det regionala arbetet med att förverkliga regeringens politik avseende energiomställning och minskad klimatpåverkan. Genomförandet av de regionala strukturfundsprogrammen 2014–2020 är också något Länsstyrelsen arbetar med inom det regionala tillväxtarbetet. Här inbegrips insatser inom det tematiska området Stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi i alla sektorer.</p>
7.2	Ja	Ja	Nej	Ja	<p>Länsstyrelsen ska enligt sitt energi- och klimatuppdrag verka för att öka andelen förnybar energi i länet, särskilt avseende insatser för att uppnå planmässiga förutsättningar inom den nationella planeringsramen för vindkraft till 2020.</p>
7.3	Ja	Ja	Nej	Nej	<p>Länsstyrelsen ska bedöma hur insatserna har påverkat utsläppen av växthusgaser, energieffektivisering och</p>

					andelen förnybar energi i länet, vilket också bidrar till det globala målet.
7.a	Ja	Ja	Ja	Nej	Delmålet innebär ingen uttalad uppgift för Länsstyrelsen. Indirekt kan Länsstyrelsens arbete dock stötta detta genom regionalt arbete. Erfarenheter i Sverige kan spridas. Det finns ett stort kunnande i Sverige där nya innovationer exporteras. Vissa länsstyrelser är involverade i internationella samarbeten, ex. nätverk för miljöteknik.
8.0	Ja	Nej	Nej	Nej	Trots att det regionala tillväxtansvaret kommer att flytta till Landstinget/Region Västmanland, har Länsstyrelsen fortfarande viktiga uppgifter inom detta område. En viktig del är då att verka för miljömässigt hållbar tillväxt och för miljöarbete i näringslivet. Två delmål under mål 8 avser sådana frågor, dvs. mål 8.4 samt 8.9.
8.1	Ja	Nej	Ja	Nej	
8.2	Ja	Nej	Ja	Nej	
8.3	Ja	Ja	Ja	Ja	
8.4	Ja	Nej	Ja	Nej	Det finns många exempel på länsstyrelseinsatser inom olika uppdrag som bidrar till detta delmål, framför allt inom produktion, men på senare är alltmer arbete också för hållbar konsumtion. Uppdragen är regionalt tillväxtarbete, energi/klimat, miljömål och miljöskydd. Potential finns

					att göra fler insatser, inte minst för att integrera miljödimensionen i det regionala tillväxtarbetet.
8.6	Ja	Nej	Ja	Nej	
8.9	Ja	Ja	Nej	Nej	Natur- och kulturturism ökar och länsstyrelseuppdragen för naturvård och kulturmiljö är då involverade. Det finns också län som stödjer energi- och klimatprojekt med besöksnäringen och då deltar representanter från Länsstyrelsens verksamhet inom energi- och klimatområdet. Det finns potential finns för fler insatser, exempelvis genom Länsstyrelsens roll att ge råd, stöd och vägledning, att bevaka/utöva tillsyn, tillhandahålla planerings och kunskapsunderlag, samordna statens intressen samt genom att föra tidiga dialoger med kommunerna.
9.0	Ja	Nej	Nej	Nej	Länsstyrelsens miljöverksamhet berörs av målets delar som avser att integrera miljötankande i infrastruktur, industrialisering och innovation. Dessa aspekter tas framför allt upp i delmål 9.4, se kommentar under detta delmål.
9.1	Ja	Nej	Nej	Ja	Insatserna är inte tillräckliga för att nå uppsatta mål.

9.4	Ja	Nej	Nej	Nej	Genom flera uppdrag (miljöskydd, samhällsplanering, energi/klimat, miljömål) verkar Länsstyrelsen för miljömässigt hållbar utbyggnad och renovering av transportinfrastruktur och annan teknisk infrastruktur, såsom VA, fjärrvärme m.m. Det är dock andra offentliga (regioner, kommuner) som främst är ansvariga. Genom tillsyn och prövning verkar Länsstyrelsen för miljöanpassning av industriprocesser, men också genom att stimulera företagen till detta genom regionalt tillväxtarbete och miljömålsarbetet. Potential finns till fler insatser
10.2	Ja	Nej	Ja	Nej	Länsstyrelsen arbetar aktivt med frågorna kring social hållbarhet och inkludering, men samtidigt ökar behovet och efterfrågan.
10.7	Ja	Nej	Ja	Nej	Arbetet behöver utvecklas på regional och lokal nivå både vad gäller omfattning och metoder.
11.2	Ja	Nej	Nej	Nej	Arbete för hållbara transporter och transportsystem är en viktig fråga för Länsstyrelsen inom samhällsplanering, energi/klimat och miljömålsarbetet. Genom myndighetsutövning och aktiv medverkan i olika initiativ och samverkan kan Länsstyrelsen verka för transporternas miljömål.

11.3	Ja	Nej	Nej	Nej	Länsstyrelsen kan på olika sätt verka för detta delmål, bl.a. genom att vägleda kommunerna i samhällsplaneringen och tillhandahålla regionalt underlagsmaterial. Då kan den miljömässiga hållbarheten inbegripas. Urbaniseringen är en stor fråga även i Sverige som påverkar miljön (både i områden som växer och områden som glesas ut). Länsstyrelsens fortsatta engagemang här är viktigt, bl.a. i att visa hur förtätning kan ske miljömässigt hållbart.
11.4	Ja	Nej	Ja	Ja	Den breda ansatsen till trots är skyddet av enskilda värden och avgränsade miljöer fortfarande i fokus i svensk kulturmiljövård. Även om befintlig lagstiftning har bedömts tillräcklig och ska därmed även skall tillämpas i enlighet med de konventioner som har antagits, finns det stora brister i tillämpningen, inte minst inom den kommunala planeringen. Detta har också påpekats i ett antal utredningar och rapporter från såväl Riksantikvarieämbetet, som Naturvårdsverket och Boverket. Stort fokus har också riktats mot avgränsade värden i form av kulturresevat, byggnadsminnens och riksintressen i länsstyrelsernas arbete med

					<p>kulturmiljöns värden, medan mer generella värden ofta upplevs svåra att hantera i myndighetsutövningen. Arbetet med kulturmiljöns värden har också blivit eftersatt i miljömålssystemet, delvis till följd av resursbrist. Det bör även påpekas att det, parallellt med insatser för ökad inkludering och samverkan, finns ett mycket stort behov av fortsatt kunskapsuppbyggnad för att kunna uppfylla hållbarhetsmålen. Exempel där det finns stora behov är kulturhistoriska bebyggelsevärden och kulturhistoriska lämningar, till exempel fornlämningar. I kultur- och naturarvsfrågor är Länsstyrelsen en av de viktigaste regionala offentliga aktörerna och förfogar över flera olika styrmedel (inom uppdragen för kulturmiljö, naturvård och samhällsplanering). I miljömålssystemet finns många detaljerade mål för natur och kulturmiljö.</p>
11.6	Ja	Nej	Nej	Nej	<p>Detta delmål avser flera kärnverksamheter på Länsstyrelsen (samhällsplanering, miljöskydd samt miljömål). Avfallsförebyggande och resurseffektivitet har fått ökad fokus på senare tid och här finns behov och</p>

					även potential att göra mer regionalt och lokalt. I detta arbete kan Länsstyrelsen ha en uppgift.
11.7	Ja	Nej	Nej	Nej	I samhällsplaneringen verkar Länsstyrelsen för att det ska finnas grönområden och tätortsnära natur. Dessa frågor kommer också upp i Länsstyrelsens relativt nya uppdrag inom friluftsmålspolitiken. Här finns möjligheter att göra mer om resurser tillförs.
11.a	Ja	Nej	Nej	Nej	Länsstyrelsens roll som statlig aktör i regional planering, samordnare av staten på regional nivå och aktör med ansvar att verka för de nationella målen regionalt och lokalt ger en möjlighet att främja dessa kopplingar. Länsstyrelseuppdrag som berörs är samhällsplanering/byggande, miljömål, regional tillväxt och landsbygd/lantbruk.
11.b	Ja	Nej	Nej	Nej	Genom flera av sina uppdrag (samhällsplanering/byggande miljömål, energi/klimat, klimatanpassning) kan Länsstyrelsen verka för detta delmål. Klimatanpassning lyfts särskilt fram i delmålet och här är Länsstyrelsen samordnare regionalt.

12.0	Ja	Nej	Nej	Nej	Främjande av miljömässigt hållbar produktion ingår sedan tidigare i flera av Länsstyrelsens uppdrag, inte minst miljöskydd och regional tillväxt. Främjande av hållbar konsumtion har tillkommit som uppdrag genom generationsmålets tillägg 2010 och flera länsstyrelser arbetar nu mer med denna fråga, framför allt inom ramen för miljömåls- samt energi/klimatuppdragen. Här finns potential att göra mer, exempelvis genom ett samverkansuppdrag med kommunerna från regeringen.
12.1	Ja	Nej	Nej	Nej	Länsstyrelserna medverkar i arbetet med det tioåriga ramverket och är även representerade i den nationella referensgruppen för detta.
12.2	Ja	Nej	Nej	Nej	Insatserna inom fisket är inte tillräckliga eftersom en privatisering av fiskemöjligheterna succesivt införs, vilket kan leda till storskaligare fiske som enbart har ett kortsiktigt företagsekonomiskt fokus. Myndigheternas insatser i övrigt är tillräckliga, men stärkt samverkan mellan enheter som behandlar frågor kring miljö, vatten, natur och lantbruk skulle kunna öka effekterna. Länsstyrelsen har flera uppdrag (miljöskydd, samhällsplanering/

					byggande, naturvård, energi/klimat, miljömål) som bidrar och ännu mer skulle kunna bidra till detta delmål. Frågan om resurseffektivitet ökar nu i betydelse för myndigheternas arbete, bl.a. genom introduktion av begreppet cirkulär ekonomi. Arbetet med grön infrastruktur, som vi och flera andra länsstyrelser arbetar med nu, syftar bl.a. till en hållbar förvaltning av naturen.
12.3	Ja	Nej	Nej	Nej	Flera länsstyrelser har börjat arbeta med matsvinsfrågan, oftast inom ramen för miljömålsarbetet. Länsstyrelsen i Västmanlands län arbetar inte konkret med denna fråga.
12.4	Ja	Ja	Nej	Ja	Länsstyrelsen skulle kunna höja effekten av projektverksamheterna genom att utveckla arbetet mot särskilda målgrupper, såsom maskinfirmer och andra entreprenörer inom jordbruket. Detta delmål tar upp miljöfrågor som hanteras mer utförligt i flera av miljömålssystemets mål, under Giftfri miljö, Frisk luft m.fl. Länsstyrelsen verkar för dessa genom flera uppdrag, framför allt i miljöskyddsarbetet, men även för frivilliga initiativ inom miljömåluppdraget.

12.5	Ja	Nej	Nej	Ja	Avfallsförebyggande är ett område som fått ökat fokus på senare tid. Det är kommunerna som har huvudansvaret för avfallshanteringen. Här finns potential för länsstyrelserna att göra mer tillsammans med andra aktörer regionalt och lokalt. Berörda uppdrag är då främst miljömål och miljöskydd. Länsstyrelsen i Västmanlands län ser dock ett behov av tydligare nationell struktur för att minska mängden avfall. Det förutsätter översyn av regelverk. Myndigheternas insatser är alltså inte tillräckliga.
12.7	Ja	Nej	Nej	Nej	Länsstyrelsen i Västmanlands län är själv ingen stor upphandlande myndighet jämfört med exempelvis kommuner och landsting. Länsstyrelsen kan dock genom några av sina uppdrag (miljömål, regional tillväxt) främja hållbar upphandling genom samverkan och kompetensutveckling regionalt och lokalt.
12.8	Ja	Nej	Nej	Nej	Detta delmål har beröringspunkter med delmål 4.7. Länsstyrelsen har i flertalet uppdrag inte enskilda medborgare som målgrupp, men ofta är målgruppen andra parter, inte minst kommunerna, som i sin tur har medborgarna som målgrupp. Länsstyrelsen har en roll i delmål 12.8

					och den kan också utvecklas, kanske framför allt inom ramen för miljömålsuppdraget.
12.b	Ja	Nej	Nej	Ja	Detta delmål har beröringspunkter med delmål 4.7, se kommentar för detta. Berörda länsstyrelseverksamheter är regional tillväxt, naturvård, kulturmiljövård, energi/klimat, miljömål.
13.0	Ja	Ja	Nej	Nej	Länsstyrelsen har samordningsansvar för det regionala och lokala klimatanpassningsarbetet samt dessutom regionalt energi- och klimatarbete. Länsstyrelsen kan bidra till flera delmål under mål 13 genom dessa och andra uppdrag. Klimatanpassningsåtgärder är det dock främst kommunerna som behöver vidta.
13.1	Ja	Ja	Nej	Nej	I klimatanpassningsarbetet tar Länsstyrelsen fram underlag, sprider kunskap och stöttar kommunerna i omställningen. Länsstyrelsen deltar i nationella och internationella konferenser om klimatanpassning.
13.2	Ja	Ja	Ja	Nej	Länsstyrelsen har regelbunden kontakt med nationella myndigheter både inom klimat- och energiarbetet och klimatanpassningsarbetet. Länsstyrelsen deltar i framtagande av regionala strategier. 2016 har

					Länsstyrelsen ett regleringsbrevsuppdrag att ta fram planeringsunderlag för klimatanpassning. Berörda myndigheter bör tydligare stödja länsstyrelserna i klimatarbetet.
13.3	Ja	Ja	Nej	Ja	Länsstyrelserna ska samordna det regionala och lokala klimatanpassningsarbetet samt energi- och klimatarbetet. Länsstyrelsen tar fram underlag, sprider kunskap och stöttar kommuner och andra aktörer i omställningen. Miljömålsuppdraget är också av betydelse för detta delmål.
14.0	Ja	Ja	Nej	Ja	Miljö kvalitetsmålet Hav i balans samt levande kust och skärgård, som länsstyrelsen ska verka för, täcker upp ambitionerna i detta hållbarhetsmål. Mycket arbete sker inom vattenförvaltningen och andra uppdrag.
14.1	Ja	Ja	Nej	Ja	Länsstyrelsen i Västmanlands län, Vattenmyndigheten för Norra Östersjöns vattendistrikt, samt kustlänsstyrelserna arbetar för detta delmål genom EU:s havsmiljöförordning, vattenförvaltningen, arbete med LOVA, avfallsförebyggande arbetet, arbetet med förorenade områden, prövning och tillsyn enligt MB, uppdrag om enskilda

					avlopp i RB, åtgärder inom miljömålssystemet. Samordningen mellan olika planeringssystem, havsplanering och fysisk planering PBL.
14.2	Ja	Ja	Nej	Nej	Länsstyrelsen i Västmanlands län fördelar LOVA-bidrag för att minska övergödning i Östersjön. Kustlänsstyrelserna arbetar för detta delmål genom arbete med skyddade naturområden, planarbete, havsplanering, restaurering.
14.5	Ja	Ja	Nej	Nej	Kustlänsstyrelserna arbetar för detta delmål genom arbete med skyddade områden (natur, kulturmiljö), havsplanering och samhällsplaneringen.
14.a	Ja	Ja	Nej	Nej	Kustlänsstyrelserna genomför regional miljöövervakning som tillgängliggörs via VISS och datavärddar och samarbetar med forskningen.
14.c	Ja	Ja	Nej	Nej	Insatser sker inom ramen för de särskilda uppdrag länsstyrelser får i anslutning till vattenförvaltningen.
15.0	Ja	Ja	Nej	Nej	Hållbarhetsmål 15 motsvaras av flera miljökvalitetsmål för olika naturtyper och miljömålet Ett rikt växt- och djurliv. Länsstyrelsens naturvårdsuppdrag är centralt för att bidra till detta mål regionalt och lokalt. Även andra uppdrag bidrar. Länsstyrelsen kan i

					internationella samarbeten ta upp dessa frågor.
15.1	Ja	Ja	Nej	Nej	Länsstyrelsens insatser är inte tillräckliga inom lantbruk. En negativ trend av brukad areal åker och betesmark sedan lång tid visar inga tecken på att brytas. Möjlighet till uppsökande verksamhet inom Landsbygdsprogrammet skulle ge förbättrad effekt. Länsstyrelsens naturvårdsuppdrag är centralt för att bidra till detta mål regionalt och lokalt. Även andra uppdrag bidrar. Länsstyrelsens nya uppdrag om grön infrastruktur blir också ett viktigt verktyg för detta delmål, liksom tillämpning av ekosystemtjänster. Tydligare statlig samordning och vägledning behövs. Länsstyrelsens tilldelade resurser är små i förhållande till de insatser som skulle kunna utföras.
15.2	Ja	Ja	Nej	Nej	Länsstyrelsens naturvårdsuppdrag är centralt för att bidra till detta mål regionalt och lokalt. Även andra uppdrag bidrar. Länsstyrelsens nya uppdrag om grön infrastruktur blir också ett viktigt verktyg för detta delmål, liksom tillämpning av ekosystemtjänster.

15.3	Ja	Nej	Nej	Nej	I svensk kontext är delmålet relevant om man vill hävda jordbruksmarkens värde från exploatering. Detta är en fråga Länsstyrelsen verkar för i olika uppdrag (sammanslagning, landsbygd/landbruk, miljömål) och en fråga som nu får större uppmärksamhet, bl.a. av Miljömålsrådet. Mer insatser kan ske här om mer resurser tillförs.
15.4	Ja	Ja	Nej	Ja	Målet berör inte Länsstyrelsen i Västmanlands län. Målet avser fjällen och motsvaras i miljömålssystemet av Storslagen fjällmiljö. Länsstyrelsen ansvarar för flera frågor som rör fjällen (naturvård/fjällförvaltning, kulturmiljövård, miljömålsarbete).
15.5	Ja	Nej	Nej	Ja	Länsstyrelsens insatser inom landbruk är inte tillräckliga. Den brukade arealen i ängs- och betesmark minskar sedan lång tid visar inga tecken på att brytas. Det riskerar att leda till en utarmning av arter knutna till den här typen av miljöer. Den sedan länge pågående trenden med en avfolkande glesbygd, måste brytas för att tillräckligt många miljöer ska kunna skötas. Länsstyrelsen arbetar inom naturvården med flera olika insatser, åtgärdsprogram för hotade arter, reservatsbildning m.m.

					Länsstyrelsen gör vad som är möjligt med de resurser som ges. Att nå detta delmål liksom miljömålen kräver dock stora insatser.
15.8	Ja	Ja	Nej	Ja	Frågan om invasiva arter tas också upp i miljömålen och Länsstyrelsen har verksamhet inom området (naturvård/tillsyn, vattenförvaltning).
15.9	Ja	Ja	Nej	Ja	Länsstyrelsens nya uppdrag om grön infrastruktur och ekosystemtjänster syftar till detta. Tillämpliga i naturvård, samhällsplanering, miljömålsarbete m.fl. verksamheter. Tydligare statlig samordning behövs. Länsstyrelsen godkänner MKB:ns kvalitet, men det behövs ett tydligare mandat.
16.1	Ja	Ja	Nej	Nej	Länsstyrelsen ser ett ökat behov av regionalt och lokalt arbete för att motverka social oro och terrorism.
16.2	Ja	Ja	Nej	Nej	När barnkonventionen blir till lag i Sverige kommer det att ställa ytterligare krav på Länsstyrelsen och efterfrågan på stöd i dessa frågor kommer att öka från lokal nivå.
16.5	Ja	Ja	Nej	Nej	
16.6	Ja	Ja	Nej	Nej	
16.10	Ja	Ja	Nej	Nej	

17.14	Ja	Nej	Nej	Nej	Länsstyrelsen för inte politik, men verkar för att nationella mål som regeringen fattat beslut om får genomslag i länet, samtidigt som hänsyn ska tas till regionala förhållanden och förutsättningar. Här kan Länsstyrelsen verka för goda avvägningar mellan mål och intressen för att nå en hållbar utveckling.
17.17	Ja	Nej	Nej	Nej	Delmål 17.17 handlar om samverkan och det är idag något centralt i många länsstyrelseverksamheter på miljöområdet att skapa bra samverkan eller samhandling, inte minst i miljömålsarbetet.